

PROGRESJONSPLAN

FOR

Eltonåsen
barnehage

FAGOMRÅDENE:

Kommunikasjon, språk og tekst.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst. (fra Rammeplan for barnehager)

Slik jobber vi med fagområdet :

1-2 år	3 år	4 år	5 år
Begreper i hverdagen. Snakke om det vi gjør sammen. Sette ord på opplevelser og følelser. Sang, rim, regler. Se i / lese bok. Snakke om bilder, Å kjenne igjen. Lytte, herme lyder, gjentakelse.	Snakke/ undre sammen med den voksne - om det vi gjør, ser og opplever i hverdagen. Begreper/førstehåndserfaringer. Lese bøker. Sanger, rim og regler.	Samtale og gjenkalling i ulike aktiviteter og situasjoner. Sette ord på opplevelser og følelser. Bruke bøker i forhold til ulike tema. Sanger, rim og regler. Høytlesning. Humor- sette ord på det som er morsomt. Fortelle vitser og oppdiktete historier. Bruke konkrete.	Samtale, gjenkalling og evaluering i ulike aktiviteter og situasjoner. Snakke om og sette ord på følelser. Lese, samtale, se på bilder om ulike tema. Sang, teater, fortelling, rim, regler og vitser. Begrepslæring. Bøker, lesestund, høytlesning. Bruke konkrete. Humor. Fortelle vitser og oppdiktete historier. Lekeskriving. Lytte til hverandre. Trivselsregler.

Kropp, bevegelse og helse.

I løpet av småbarnsalderen tilegner barna seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og innsikt i hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Ved sanseintrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse. Aktiv bruk av natur og nærmiljø gir mange muligheter. (fra Rammeplan for barnehager)

Slik jobber vi med fagområdet:

1-2 år	3 år	4 år	5 år
Leke ute i frisk luft. Bruke kroppen sin primært innenfor barnehagens område - gå, løpe, skli, huske.. Små turer utenfor gjerdet. Sunt kosthold. Stell. Håndvask. Hvile. Voksne kler barna etter vær. Barna får prøve å kle av seg selv. Pinsettgrep.	Bruke kroppen i forskjellig terreng og til forskjellige årstider. (Balansere, hoppe, klatre). Kjenne glede ved å bruke kroppen. Positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Danse, bevege seg til musikk. Påkledning, prøve selv. Håndvask. Pinsettgrep.	Bevege seg i forskjellig terreng- klatring på steiner - balansere på stier, stokker, steiner. Aketurer i nærområdet. Lek og fysisk utfoldelse inne, ute og på tur. Aketurer og skiturer. Fysisk utfoldelse ute, og på turer. Sangleker. Hinderløype. Danse, bevege seg til musikk. Håndvask. Påkledning, gjøre mest mulig selv. Glede og positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Kunnskap om kroppen – gode vaner og et sunt kosthold. Blyantgrep.	Bevege seg i ulendt terreng. Lengre turer. Fysiske utfordringer - for eksempel å klatre, balansere og løpe. Dra på aketurer til Furutoppen. Skiturer. Lek inne og ute. Hinderløype og natursti. Sansemotorisk trening. Danse, bevege seg til musikk.. Håndvask. Påkledning - øve seg til å mestre egen påkledning. Glede og positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring. Kunnskap om kroppen – gode vaner og et sunt kosthold. Knepe knapper og lukke glidelås.

De voksne gir rom og støtte for fysiske utfordringer ut i fra barnas modenhet.

Kunst, kultur og kreativitet.

Barnehagen må gi barn mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å uttrykke seg estetisk. Gjennom rike erfaringer med kunst, kultur og estetikk vil barn få et mangfold av muligheter for sansing, opplevelse, eksperimentering, skapende virksomhet, tenkning og kommunikasjon. Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, Film, arkitektur og design. (fra Rammeplan for barnehager)

Slik jobber vi med fagområdet:

1-2 år	3 år	4 år	5 år
Lek Maling, fingermaling, blyant og farger. Musikk: sang, danse til musikk, Billedbøker	Lek, rollelek Oppleve å sanse i naturen (se farger, lukte, lytte). Se på bilder. Male, blande farger, fingermaling. Klippe og lime.. Dramatisere. Danse, lytte til musikk. Sang, sangleker. Tegne hodefoting.	Lek, rollelek. Formingsaktiviteter med forskjellig materiale, Sanseintrykk i naturen. Skapende aktiviteter ute. Se/ lese i bøker. Musikk- danse, lytte til musikk. Sang, sangleker. Dramatisere. Teaterforestilling. Gi uttrykk for opplevelser for eksempel gjennom maling og tegning.	Lek, rollelek. Sanseintrykk, opplevelser i naturen. Ulike formingsaktiviteter med naturmateriale og annet materiale, også forming med utgangspunkt i inntrykk fra naturen. Tegne og male mer visuelt. Dramatisering. Teaterforestilling. Eventyr og fortelling. Musikk, sang og bevegelses leker. Opptre med sang og dramatisering. Bli kjent med, se på kunst.

De voksne støtter barna i egenutvikling av fantasien sin.

Natur, miljø og teknikk.

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Det er et mål at barn skal få en begynnende forståelse av betydningen av en bærekraftig utvikling. (fra Rammeplan for barnehager)

Slik jobber vi med fagområdet:

1-2 år	3 år	4 år	5 år
Bli kjent med/ oppleve/ utforske naturelementer - vann, sand, snø, is, gress, blad, blomster og småkryp.	Erfare ulike årstider, planter og dyreliv. Oppleve glede ved å gå i naturen. Respekt for dyr og insekter. Kildesortering.	De voksne skal gripe fatt i det barna er opptatt av i naturen. Kunnskaper (lese om) og erfaringer: om ulike årstider, om livet i skog og vann..(Dyreliv, planter, spor, områder i skogen hvor en følger årstidene). Miljøvern- plukke søppel, respekt for levende liv. Kildesortering. Kjennskap til frukt og grønnsaker. Baking, lage mat. Erfaring med tekniske hjelpemidler - eks. cd-spiller, lysbryter, iPad og oppvaskmaskin..	Kunnskaper, erfaringer om ulike årstider, skog, planter, fugler og dyreliv. Eksperimentere med snø, sand, vann o.a. Begynnende forståelse for samspillet i naturen – og mellom mennesket og naturen. Bygge, konstruere m. steiner , planker, greiner. Miljøvern- eks. plukke søppel og kildesortere. Baking, matlaging. Erfaring med tekniske hjelpemidler – eks. iPad,, lysbrytere, ovn, kjøkkenredskaper. Turer

Alle barna går på turer i skogen og nærmiljøet. Lengden varierer etter alder og modenhet.

Etikk, religion og filosofi.

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier og holdninger. Respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet er verdier som kommer til uttrykk i mange religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Barnehagen skal reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon. (fra Rammeplan for barnehager)

Slik jobber vi med fagområdet:

1-2 år	3 år	4 år	5 år
Bli trygg, føle tilhørighet til barnehagen. Lek, samvær med barn og voksne i barnehagen. Begynne å tilegne seg normer og verdier (eks. være snill med hverandre, vise hensyn) Delta i barnehagens tradisjoner, merkedager og høytider. Vøre nysgjerrige på samvær med jevnaldrende.	Delta sammen med voksne i daglige arbeidsoppgaver. (dekke bord, rydde og lignende) Delta i barnehagens tradisjoner, høytider og merkedager. Være sammen med barn og voksne i ulike aktiviteter. Tilegne seg normer og verdier - eks. vise hensyn og ansvar til omgivelsene. Opplevelser og undring i naturen. Oppleve glede over vennskap/fellesskapet.	Delta sammen med voksne i daglige arbeidsoppgaver. (dekke bord, rydde og lignende) Delta i barnehagens tradisjoner, høytider og merkedager. Dramatisere julebudskapet på julegudstjenesten i barnehagen. Være sammen med barn og voksne i ulike aktiviteter. Tilegne seg normer og verdier - eks. vise hensyn og ansvar for omgivelsene. Opplevelser og undring i naturen. Begynne å inkludere hverandre i fellesskap og lek.	Arbeidsoppgaver og økt ansvar i barnehagen. Bakgrunn for tradisjoner i forbindelse med høytider. Samhandling, samspill med barn og voksne i forskjellige aktiviteter. Tilegne seg normer og verdier, øve seg på vise omsorg og respekt for andre. Gi anledning til ro, undring, tid til å tenke, samtaler, opplevelser. Undring i naturen. Barnet skal vite hvordan man kan være en god venn for andre.

Nærmiljø og samfunn.

Barns medvirkning i det indre liv i barnehagen kan være første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. (fra Rammeplan for barnehager)

Slik jobber vi med fagområdet:

1-2 år	3 år	4 år	5 år
Gjenkjenne rutiner gjennom gjentagelser for å bli trygg i barnehagen. Få ulike opplevelser gjennom Skogmus,- og Pinnsvingruppa. Turer i barnehagens nærområde.	Få ulike opplevelser gjennom Haregruppa. Vite navnene på de ulike avdelingene i barnehagen og bli kjent med alle barn og voksne. Turer i nærområdet og i skogen. Skape interesse og respekt for naturen.	Få ulike opplevelser gjennom Bjørnegruppa. Rekke opp hånden og oppleve å bli hørt. Turtaking. Hjelpe andre, eks. gi beskjed når noen gråter. Oppleve konsekvenser av valg, Turer i nærmiljøet til barnehagen - skogen, butikken, lekeplasser i området. Bibliotekbesøk før påske. Enkle trafikkregler for gående. Snakke om og lese bøker om andre land og kulturer. Menneskerettigheter.	Få ulike opplevelser gjennom Trollklubben. Rekke opp hånden slik at alle får si noe. Vente på tur, hver sin tur. Hjelpe andre, eks. gi beskjed når noen gråter, trøste. Oppleve konsekvenser av valg, eks. kjenne når en fryser hvis man går uten votter. Turer i nærmiljøet som Eltonåsen skole, butikken og i skogen. Turer lengre bort fra barnehagen). Trafikkregler for gående. Lese bøker om andre kulturer. Menneskerettigheter.

Gutter og jenter får varierte utfordringer uavhengig av kjønn.

Antall, rom og form.

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering. (fra Rammeplan for barnehager)

Slik jobber vi med fagområdet:

1-2 år	3 år	4 år	5 år
Bli kjent med ulike former. Lek med puttekasse, klosser, puslespill.	Leke og sette ord på ulike former og størrelser som puslespill, klosser, firkanter, trekkanter og sirkler. Telle sammen med voksne. Lage forskjellige former i plastelina. Bygge med klosser. Delta i ulike eksperimenter.	Øve opp begreper som foran -bak, over -under, øverst, nederst, først-sist (Rom og posisjon) Tall, mengder og matematiske begreper i lek og samtale mellom barn og voksne. Terningspill. Lotto, memory, kortspill og matematiske former. Dekke bord – antall kopper, bestikk, stoler. Konstruksjonslek som lego, kapla og knekkebrikker.	Tall, mengder - begrepsinnlæring gjennom lek og andre aktiviteter på tur og i barnehagen. Ulike typer spill – antall, mengde, form (lotto, memory, terningspill). Bli kjent med vårt pengesystem. Tegne og klippe matematiske begrepene trekant, kvadrat, rektangel, sirkel og rombe. Ha kunnskap om når man er født, ukedager, tid, dato og været. Dekke bord – antall kopper, bestikk, stoler.

Sortering og klassifisering etter alder og modenhet.